

Raad ↙
Volksgezondheid
& Samenleving

Anders denken
Anders doen
Een ander gesprek

Marleen Kraaij-Dirkzwager

*Arts Maatschappij + Gezondheid
Lid van de Raad voor Volksgezondheid
& Samenleving*

Symposium
Anders omgaan met gezondheid
Leeuwarden, 11 mei 2022

***Hoe staan we er voor?
Wat 'moet' er gebeuren?***

- **Urgentie**
- **Oplossingsrichtingen**
- **Adviezen**

Eerst een uitstapje.....

Zuid Soedan

Darfur (Soedan)

**Rethinking Policy
Priorities in the light
of Pandemics**
A CALL TO ACTION

March 2021

Pan-European Commission on
Health and Sustainable Development

**Drawing light from
the pandemic**
A NEW STRATEGY FOR HEALTH
AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT

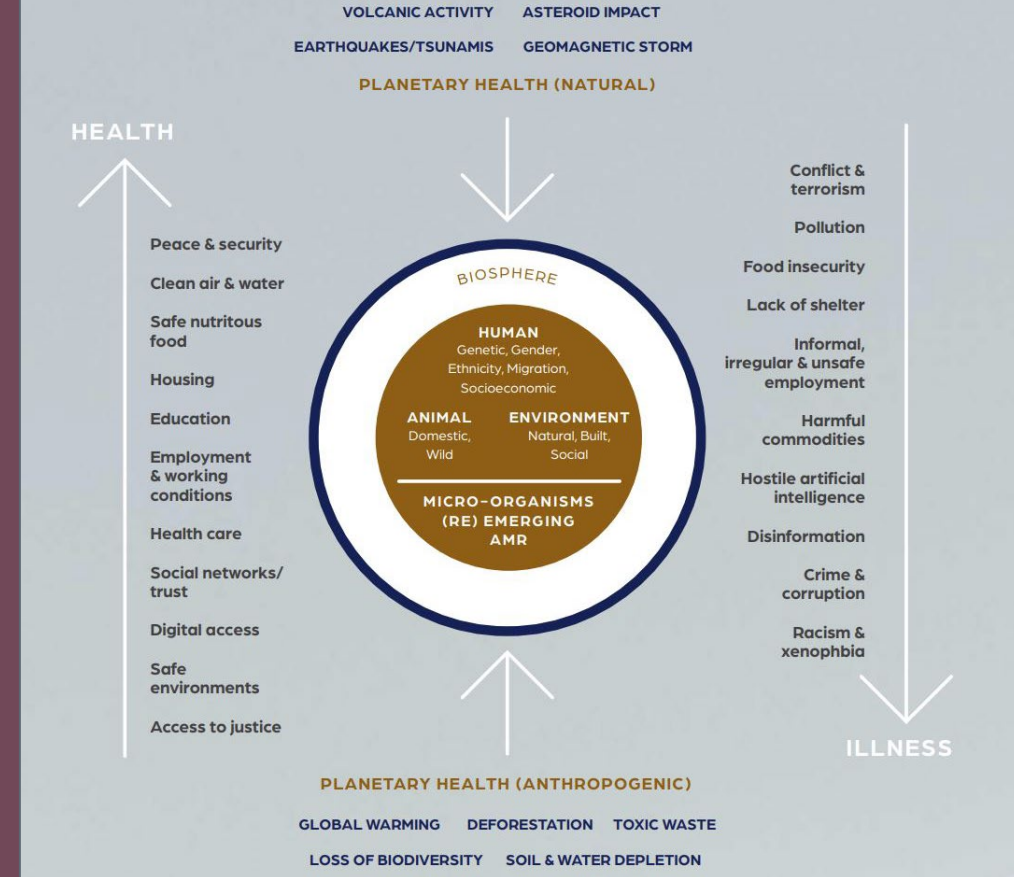
REPORT

of the Pan-European Commission on
Health and Sustainable Development

September 2021

FIGURE 1 – THE DETERMINANTS OF HEALTH IN THE 21ST CENTURY

↳ Maatschappelijke opgaven

Op snijvlak van volksgezondheid en samenleving

- **Toename (gezondheids)verschillen**
- **Toename ouderen complexe woon - zorg behoefte**
- **Toename diversiteit samenleving en zorgbehoefte**
- **Duurzame zorg**
- **Veeleisende samenleving, mentale druk, medicalisering**
- **Technologische en digitale mogelijkheden: vloek en zegen**

Enkele cijfers

Gezondheidsverschillen

7 jaar verschil in levensverwachting
15 jaar verschil in goede gezondheid

Inkomen

1/3 vd Nederlanders moeite met rondkomen

Ouderen met dementie thuis

2020: 280.000 mensen
2060: 625.000 mensen

Klimaat

Zorgsector: 7% van de CO2 uitstoot in NL

↳ Houdbaarheid zorg

Aandeel zorg in beroepsbevolking

2022: 16%

2060: ruim 30%

Aandeel zorg in nationaal inkomen

2020: ruim 13%

2050: ruim 20%

Bron: *Kiezen voor houdbare zorg WRR 2021*

**Het moet anders.....
Maar wat en hoe?**

Er is niet één oplossing

- **Anders denken**
- **Anders organiseren**
- **Anders financieren**
- **Anders sturen**
- **Anders verantwoorden**

↳ Anders denken

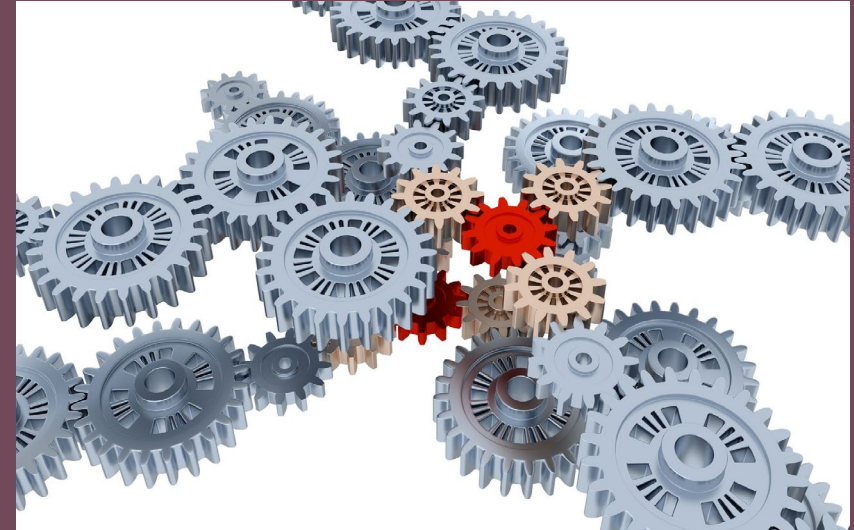
*Over zorg en over gezondheid
Over oorzaken gezondheidsproblemen*

Maatschappelijke oorzaken van (on)gezondheid

- Van individu naar collectief en maatschappij
- Oplossingen in andere domeinen dan de zorg
- Lange termijn en structureel

Zorg als onderdeel van het dagelijks leven

- Advies *Anders leven en zorgen* (19 mei 22)
- Optimale balans tussen beroepskrachten, naasten en vrijwilligers

Anders organiseren

Meer ruimte voor maatschappelijke waarden en doelen

Samen met de gebruiker, cliënt, patiënt, naaste

Multidisciplinaire samenwerking

Samenwerking tussen beleid, praktijk en burger

Digitaal waar het kan; fysiek waar dat beter is

Bron: Patrick Kenis (2020) Masterclass Netwerken en Allianties (PowerPoint slides). TIAS School for Business and Society.

↳ Anders sturen

Verantwoordelijkheden anders beleggen

Maatschappelijke opgaven als startpunt

- Overheid schetst kaders en biedt ruimte

De juiste regie op de juiste plek

- Doet recht aan normatieve kant vraagstuk
- Sluit aan bij niveau waarop vraagstuk speelt

Met aandacht voor ongehoorde perspectieven

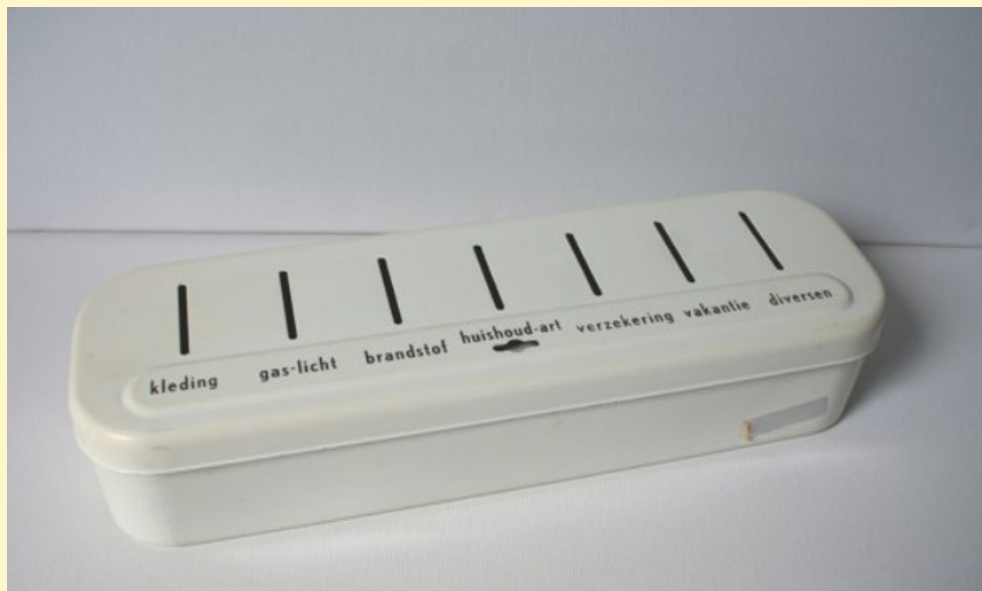
- Bv. de stem van de patiënt, burger, doelgroep, etc.
- Niet praten over, praten mét

Anders financieren

*Minder focus op handelingen
Minder focus op organisatiebelangen*

**Bekostigingsvormen met meer ruimte
voor professionals en organisaties**

Voor

- reflectie
- innovatie en digitalisering
- niet-medische oplossingen
- niet-zorg gebonden taken
- het afwijken van richtlijnen
- voor samenwerking

Stelselgrenzen poreuzer maken
bv. met grensbudgetten

↳ Anders verantwoord

*Van institutioneel wantrouwen
naar vertrouwen*

Administratieve lasten beperken

- Verantwoorden met een functie ipv verantwoord als doel op zich

Meer aandacht voor de context

- “Buiten de lijntjes kleuren”
- Meer vertrouwen in de professional

Bescheidenheid

Publiek toezicht op hoofdlijnen

Anders doen betekent ook anders in gesprek

Bewoners

Andere verwachtingen
Andere vragen

Professionals

Anders zorg bieden
Andere zorg bieden

Bestuurders

Anders leiden
Anders (be)sturen

In de context van schaarste

Dank voor uw aandacht

&

Een heel inspirerende dag gewenst!

a.winsemius@raadrvs.nl

www.raadrvs.nl

**V&
R↑S**
raadRVS